

Attack

Fotskabb!

Varifrån kommer skabbkvalstren ursprungligen?

"VAR UTVECKLINGEN BÖRJADE VET NOG INGEN, MEN DEN BÖRJADE VÅL STRAX EFTER UTVECKLINGEN AV URHÄSTEN."

Dan Christensson (SVA, Uppsala)

Artikel om Chorioptes equi, av **Sofie Ljung**, 2004-02-22

Innehållsförteckning

Syfte s.3

Metod s.3

Symptom s.3

Bakgrund s.4

Chorioptes s.5

Livscykel s.5

Smitta s.5

Resistens s.6

Skrapprov s 6

Preparat/läkemedel s 7

Switch pour on s 8

Frontline s 8

Ivermectin lösning/ Ivomec pasta s 8

Sebacil s 10

Behandlingsmetoder s 11

Rek. behandlingsmetod Dan Christensson s 11

Behandlingsmetoder, privatpersoner s 12

Efterbehandling, krustor i knäveck/ mugg s 13

Resultat, sammanfattning och diskussion s 14

Källhänvisning/länkar s 15

Egna anteckningar s 15

Denna skrift säljs av Svenska Tinkerhästsällskapet.

Information ang beställning av denna folder gå in på STS hemsida
<http://www.svenskatinker.se>

Foto omslag: Karaktäristiska symptom på fotskabb hos häst. Gulaktiga "stearinliknande" feta flagor/krustor på baksidan av knä på en Tinkerhäst.

Foto: S.Karlsson

Syfte

Med anledning av det vanligt förekommande problemet med *Chorioptes equi* (skabbkvalster) på hästar med mycket hovskägg har jag skrivit denna artikel som belyser symptom på, orsaker till och behandling mot denna parasit som i vardagligt tal kallas för fotskabb. Syftet med artikeln är att sprida information om att *Chorioptes* drabbar häst samt att finna en lösning på problemet och ett säkert botemedel.

Metod

Artikeln består av urdrag från Svenska Tinkerhästsällskapet (STS) hemsida, svar från veterinärer samt berättelser om behandlingar och dess resultat från personer med erfarenhet av detta. Jag har själv deltagit aktivt i diskussioner om ämnet på STS forum. Via telefon och e-post har jag haft kontakt med ett antal parasitologer, legitimerade veterinärer, forskningsinstitutioner och ägare till hästar som har varit eller är drabbade av *Chorioptes*. Samtliga veterinärer och forskningsinstitut hänvisar dock till Dan Christensson på SVA (Statens Veterinärmedicinska Anstalt) i Uppsala varifrån jag huvudsakligen har hämtat information.

Symptom

Symptomen på att en häst är drabbad av *Chorioptes* kan vara:

- extremt långa & hårda kastanjer (som följd av långvarigt angrepp) kan vara en orsak, men det kan finnas ändå
- krustor (d.v.s. sega, torra ”kakor”, svampliknande men i konsistensen) från karled till knä som växer ut med hovskäggen
- små sår/sprickor i karledsområdet och nedanför
- fet, valkig och mjällig hud i karleden och/eller i manen
- hästen stampar med bakbenen i marken
- hästen kliar sig/biter sig i karleder, knäveck och hasor
- hästen kliar av sig man/svans (likn. soleksem)
- krustabildning med håravfall

- mugg/rasp-liknande symptom (d v s skorv på kotor och skenben och/eller upp på benen) (rasp = mugg som spritt sig upp från karleden mot benet)
- svampinfektioner som en följd av skabben, kala fläckar på buken framför skapet, benen och även på huvudet

Symptomen är oftast synliga, men en häst behöver inte visa alla dessa symptom för att vara drabbad. En del hästar ”stänger av” och blir mer eller mindre apatiska för att de helt enkelt inte orkar klia sig längre. Även hovskägglösa hästar kan vara infekterade utan att visa några symptom då infektionsgraden ofta är förhållandevis liten.

Fotskabbsangreppet är i regel som värst under vintern då det är kallt och fuktigt ute. Fotskabb förknippas med dermatit (dermatit = hudinfektion) och mjälligt håravfall, ofta i form av s.k. mugg (mugg = samlingsnamn för hudåkommor på nedre delen av benen).

Bakgrund

Vissa antyder att den ökade importen av hästar från Europa har gjort att vi nu har fått tillbaka *Chorioptes equi*/fotskabb till Sverige. (Tidigare var det främst Ardennerhästar som drabbades.) Andra menar dock att det inte är importen i sig som är boven i dramat utan det faktum att det är just hästar med mycket hovskägg, där ju parasiterna trivs så bra, som importerats. Åsikterna om sjukdomen är många. Enligt parasitologerna på SVA i Uppsala är *Chorioptes equi* ett vanligt förekommande kvalster som kan föröka sig kraftigt hos individer med långt hovskägg och då lätt orsaka ett problem som inte varit vanligt på många år. Långt ifrån alla veterinärer känner till kopplingen till mängden hovskägg. Detta leder ofta till att vad som kanske i själva verket är *Chorioptes equi* slentrianmässigt diagnostiseras som enbart mugg eller rasp med otillräcklig behandling som följd. Har Din häst symptom på fotskabb bör Du ta det på allvar. Vi vet inte hur mycket hästarna lider. Det vi vet är att hästar som har varit drabbade i årtal ibland får sitt immunförsvar försämrat. Vissa hästar har t.o.m. fått blodförgiftning till följd av att gå med ständiga småsår. Inför den här artikeln har jag varit i kontakt med Svenska hästavelsförbundet, Veterinärförbundet, Smittskyddsinstitutet, Läkemedelsverket samt ett flertal svenska parasitologer och legitimerade veterinärer

– alla hänvisar de dock i första hand till Dan Christensson på SVA (Statens Veterinärmedicinska Anstalt) i Uppsala som den främste parasitologen när det gäller parasiter på häst. Därför är det Christenssons och SVA:s rekommendationer som jag har koncentrerat mig på i denna artikel.

Chorioptes

Livscykel

Ingen vet med bestämdhet hur länge skabbdjuren kan leva. Antagligen lever de i upp till 3veckor utan värddjur beroende på väderförhållande. Detta är dock inte vetenskapligt fastställt. Lever de på ett värddjur (t ex en hovskägglös häst) kan de leva betydligt längre. **Skabbdjuren dör vid frysning**. Inomhus och i torr miljö överlever de bara något dygn. En del rapporter talar om att stall kan behöva stå tomma i 2-3 månader för att säkert vara fria från chorioptesskabb. Kvalsterna trivs när det är fuktigt och svalt och kan finnas både i hårsäckarna och utanpå huden i krustabildningar och mjäll.

Parasiter indelas traditionellt i tre grupper; protozoner (encelliga), helmeniter (maskar) och artropoder (leddjur). Beroende på om kroppsytan eller inre organ/hålrum infekteras benämns parasiter ekto- eller endoparasiter. Chorioptes är en **ektoparasit**, en **artropod** d v s ett leddjur.

Smitta

Chorioptes equi smittar genom direktkontakt, vistelse i stall samt genom borstar som används på flera hästar. Det är också fullt möjligt att skabben smittar via exempelvis hovslagare. Via ridhus smittar skabben om hästarna får nära kontakt.

Inför tillfällen då en ”fotskabbshäst” ska tävla eller på något vis träffa nya hästar kan man behandla i förebyggande syfte så att den inte är lika mottaglig för sjukdomen och inte heller smittar ner andra hästar. Låna inte utrustning från någon annan hästägare om Du inte är säker på att den är rengjord och ha absolut egna borstar till din häst.

Chorioptes drabbar främst raser med mycket hovskägg men det är viktigt att påpeka att **även hovskägglösa hästar kan vara kroniska smittbärrare utan att de visar symptom.**

I nuläget är Chorioptes equi inte anmälningspliktig. Det är SVA som rådgör med Jordbruksverket om en sjukdom skall bli anmälningspliktig eller inte. De behöver då ha ett underlag för att kunna göra en korrekt bedömning. Troligtvis blir Chorioptes aldrig anmälningspliktig eftersom den varken drabbar människor eller är någon egentlig farsot för djurslaget hästen i sig. Men det är ändå viktigt att hästägare eller veterinärer som fått fastställt Chorioptes genom skrapprov anmäler detta till berörd myndighet.

Resistens

Sannolikheten för att resistens ska utvecklas hänger samman med hur stor andel av den totala parasitpopulationen som exponeras för läkemedlet, men det beror också på parasitens livscykel, klimatförhållanden mm. Överdriven och planlös användning av antiparasitära medel kan bidra till resistensutveckling.

Skrapprov

För att fastställa Chorioptes equi, vilket man bör göra, krävs ett ordentligt skrapprov från huden som också tar med ev. kruster samt ett rejält tilltaget hårprov klippt så nära hudytan som möjligt. Hårprovet läggs i en plastpåse och skraprör, gärna med använda skalpällblad i ett provrör. Om provet direktmikroskoperas kan det läggas i glycerin eller paraffinolja för att sedan undersökas i mikroskop. Det kan vara svårt att ta ett korrekt prov. Endast 1/3 av proven lyckas vilket gör att en häst kan ha Chorioptes trots att ett prov inte visar på kvalster. Om då hästen har följsjukdomar på grund av Chorioptes kan de visa sig i provet såsom svampinfektioner. Vissa veterinärer talar om att provet bör gå så djupt att blod syns, ibland tom ända in till benhinnan, men detta avråder Christensson starkt ifrån.

Fakta om olika preparat/läkemedel

Det finns överlag få publicerade forskrivningsstudier över antiparasitära läkemedel till häst. Trots att det under senare år tillkommit läkemedel mot ectoparasiter så saknas fortfarande medel med registrerad effekt mot löss, fästingar och *Chorioptes*-kvalster hos häst. Erfarenhetsmässigt kan de preparat som används förebyggande mot knott också användas mot ohyra så som *Chorioptes*. Enligt reglerna ska veterinärernas förstahandsval vara ett läkemedel som är godkänt för det aktuella djurslaget och indikationen. Om ett sådant preparat inte finns kan det ibland vara möjligt för en veterinär att förskriva ett veterinärpreparat som är godkänt för ett annat djurslag eller på annan indikation. Men då sker detta på varje veterinärs eget ansvar, utanför läkemedelsverkets kontroll. Veterinärer kan som tillägg till godkända preparat även ansöka hos respektive läkemedelsmyndighet om användningen av icke godkända läkemedel.

- Behandling med antiparasitära medel bör endast ske på klar indikation, d.v.s. fastställd diagnos, välgrundad misstanke om parasitinfektion eller som ett led i ett strategiskt profylaxprogram. (profylax = förebyggande)
- Användningen av preparat som inte är godkända för den aktuella djurarten bör endast ske under speciella omständigheter och då på fastställd indikation (indikation = skäl till att ge viss medicin).

Karaktäristiska symptom på fotskabb: flagor/krustor som kladdat fast i hästens hovskägg

Switch pour on

Switch pour on används på häst, vanligen sommartid, mot knott och fästingar. Medlet lär dessutom vara effektivt mot Chorioptes. Switch finns hos Lantmännen och kostar ca 350kr.

Frontline

Frontline spray finns receptfritt på apoteket och är egentligen ett fästingmedel för katt och hund men är även verksamt mot Chorioptes. Frontline lär vara det **mildaste och säkraste** preparatet att använda för både häst och människa men är förhållandevis en dyr behandlingsmetod. Vid behandling med Frontline spray ska drabbade hästar behandlas minst 3 gånger för att vara på den säkra sidan med 7-10 dagars intervall. Ämnet fipronil som är det verksamma medlet i Frontline finns kvar i kroppen i 10 dagar varför behandlingarna inte bör ha längre intervaller än så. Symptomfria hästar behandlas minst två gånger. Varje delbehandling skall bestå av ett minimum på 500 ml Frontline spray per häst. Spraya först de drabbade områdena på benen och gno sedan in det i huden med gummihandskar. Se till att huden blir ordentligt indränkt med Frontline. Ju mer hovskägg hästen har desto större mängd Frontline går åt. Bäst resultat fås om hovskägget rakas bort helt, eftersom kvalster annars kan finnas kvar i hovskägget. Medlet förs vidare i underhudsfettet uppåt i hästen men det går inte upp på övre delen av kroppen varför behandling med Switch pour on rekommenderas på ryggen för att ta de kvalster som är på vandring i de övre regionerna. 1 flaska Frontline 250 ml kostar upp till 170kr. Detta gör att behandlingen med Frontline kostar **minst 1000 kr per häst** + ca 350 kr för Switch on.

Ivermectin lösning / Ivomec pasta

I vissa länder behandlas Fotskabb genom injicering av ivermectin (samma verksamma substans som i Ivomec avmaskningspasta). Studier gjorda i bl.a. Frankrike, USA och Norge har visat att ca 50% av de behandlade hästarna blir av med skabben genom injicering av ivermectin. Tillverkaren av Ivomec rekommenderar dock **inte** injicerande på häst eftersom det **inte** är **godkänt** för just häst. Forskningen är nämligen mycket bristfällig här. Förr fanns ivermectin i injektionsform också till häst, men det drogs in efter upprepade olyckor i USA där **fräsbrand** hade uppstått till följd av injektionen.

Ivomec avmaskningspasta (som ges oralt) är godkänd för häst men har då inte indikationen skabb. Om det beror på att det inte är undersökt eller om det är undersökt och visat ineffektivt är oklart. Enligt läkemedelsverket finns det ingen säker dokumentation som visar att Ivomec är effektivt mot skabb på häst. Angående frågan om riskerna med att injicera Ivomec i häst så vill läkemedelsverket bestämt avråda från detta. Den aktiva substansen ivermectin i Ivomec pasta (som ges oralt) tas upp i tarmen och transporteras sedan via blodet runt i kroppen precis som ivermectin som injicerats gör, menar läkemedelsverket. **Om injektionsvätskan skulle vara effektiv mot Chorioptes på häst så skulle pastan alltså också vara det.** Frågan är om ivermectin från blodet kan nå platsen där kvalstren finns men det gäller oberoende av om man injicerat ivermectin eller givit Ivomec i munnen. Det finns dock veterinärer i både Sverige, Norge och andra länder som menar att injicering av ivermectin är verksamt mot Chorioptes. Vissa menar att det är jordbruksverket som bromsar denna behandling, och detta inte p.g.a. några fastställda risker utan helt enkelt ur livsmedelssynpunkt. Eftersom att preparatet inte är godkänt för injicering på häst kan de inte fastställa karenstiden innan slakt osv. Andra menar att det finns en risk för att blodmasken väcks upp vid Ivomec-behandling, om den utförs vintertid, med kolik som följd. Detta är dock inte hela sanningen. Enligt Dan Christensson är det så att om hästens immunsystem just ska till att reagera mot larverna i tarmslemhinnan, samtidigt som hästen ges ett effektivt maskmedel (som t ex Ivomec), ger man maskarna en extra skjuts på något som redan är på gång. Jag har valt att redovisa behandlingsmetoden med injektion av ivermectin.

Citatet nedan kommer från en kvinna på Åland som låtit injicera ivermectin på sina Shirehästar med gott resultat. Observera att citatet är från en privatperson och har alltså ingen som helst vetenskaplig grund. Vill man som privatperson testa icke godkända preparat så görs det på egen risk.

”Hej! Jag har själv injicerat mina 2 hästar med Ivermectin injektioner (fick en veterinär att skriva ut det). Ivermectinet injiceras under huden; 1 ml per 50 kg kroppsvikt (500kg häst = 10ml) max 10 ml för varje stick. Har du en häst som väger ca 1200 kg får han 24 ml och sticks på 3 olika ställen, samma dosering som för nöt och ren. För att säkerställa att allt är borta upprepas injektionen efter 14 dagar. Kom ihåg att tvätta allt i stallen, som täcken, borstar, sadlar, seldon, grepar, sopborstar, väggar, spiltor, boxar, grimmor, träs och glöm inte bort stallkläderna. Alla hästar i stallen ska genomgå behandlingen.

Mina hästar fick en liten svullnad efter injektionen (där medlet injicerats) så har du en körhäst så se till att inte sticka där lokorna ska sitta. Injektionen ska utföras av veterinär som också skriver ut medlet.”

Det bör tilläggas att de veterinärer jag har talat med angående injicering av ivermectin ser denna behandlingsmetod som en sista utväg när man har provat allt annat. Injiceringsmetoden är alltså inte på något vis ett första-handssval.

Sebacil

I Sverige är Sebacil (med den verksamma substansen foxim) registrerad mot fästingar, loppor, löss och skabb hos hund, får, nöt och svin. I Norge är Neocidol vet. (verksam substans dimpylat) registrerad för behandling av flera djurslag med Chorioptes, inkluderande häst. Sebacil vet. och Neocidol vet. innehåller dock ett antiparasitärt medel ”acetylkolinesterashämmare” som innebär en **mindre säkerhetsmarginal**. De kan ge symptom som visar sig genom kräkning, muskelkramp och kolik. I den svenska biverkningsrapporten finns dock endast ett fåtal rapporter om biverkningar p.g.a. acetylkolinesterashämmare. Sebacil är ett nervgift och är inte längre registrerat för användning till häst. Enligt Dan Christensson, med flera, bör det dock kunna användas efter de gamla behandlingsföreskrifterna i nödfall, men det är inte att betrakta som riskfritt. Vid behandling är det bra om en veterinär med tillgång till antidot finns med, ifall hästen skulle visa på akuta nervskador. Det som är viktigt att tänka på när du behandlar är att du är utomhus eller i ett välventilerat stall. Sebacilen ska blaskas in ordentligt så att huden blir genomdränkt. Bäst resultat fås om hästens ben är rakade och den får stå i spänner med Sebacil-lösning i några minuter. Sebacilen kan användas till hela kroppen. Skabben kan mycket väl finnas på bog, i man och liknande. Alla hästar ska behandlas samt utrustning och stallar. Är det minusgrader kan täcken och annan utrustning frysas utomhus. Du bör dock inte sebacilbada hästen vintertid om det inte finns tillgång till ett uppvärmt stall där hästen kan torka. Många hästar har behandlats med Sebacil. Behandlingen har då gjorts **tre gånger med 7-10 dagars mellanrum**, precis som det rekommenderas på förpackningen. Symptomen har ofta försvunnit efter en sådan behandling för att sedan återkomma inom ett år. Den enda person som jag har hört lyckats få bort skabben en gång för alla behandlade då **sex gånger med en veckas intervall**.

Enligt Christenson är dock skabben på en behandlad häst är borta efter **3** behandlingar, sedan återstår risken för återinfektion från andra, obehandlade hästar som riskerar att åter smitta av ev. kvalster som överlevt i närmiljön som man inte gjort ren ordentligt. Att behandla med Sebacil är billigt jämfört med andra preparat. Nackdelarna är riskerna. En 250 ml flaska kostar **272 kr och räcker till flera hästars** behandlingar. Lösningen ska vara 10ml Sebacil/5 liter vatten.

Behandlingsmetoder

Rekommenderad behandlingsmetod, Dan Christensson SVA

- Klipp ner benbehåring helt (bar hud, ingen stubb, **MYCKET** viktigt) från knäet och ner med en riktig hästklippare. (Finns folk som åker runt och klipper för en liten penning, läs på ex: www.bukefalos.com under tjänster.)
- Gör därefter 2 Swich pour on behandlingar med intervall som står på flaskan. Dränk in hela de renrakade benen och lägg en sträng från öron till svans.
- Har hästen haft rasp- eller muggsår länge ska en antibiotikakur sättas in samtidigt, då såren kan vara inflammerade och annars återkomma och då vet man inte vad det egentliga problemet är, sår eller skabb.
- **Alla** hästar är smittbärare, därför ska alla hästar i stallet behandlas. Även om den drabbade hästen tas bort från de andra över t ex sommaren lever skabben kvar på de andra hästarna och hoppar tillbaka när de återträffas, med samma visa som följd.
- Tvätta med hundsampo (sådan som tar ohyra) kontinuerligt en gång i veckan. Under Swich-perioden ska man tvätta innan man sätter på Swichen, annars förtas effekten.
- Det krävs mycket jobb med hovskägghästar. Enligt Christensson är de att jämställa med långhåriga utställningshundar. Borsta noga varje dag och tvätta med hundsampo kontinuerligt.
- Behandling kan i stället för med Swich pour on göras med Frontline (fästingmedel för katt och hund). Frontline är ett mildare och säkrare, men dyrare medel.

Behandlingsmetoder, privatpersoner

Många veterinärer och privatpersoner talar om att effekten förstärks om man samtidigt som Sebacil- eller Switchbehandlingen ger **Ivomec pasta** (vanlig dos) 2 dagar i följd och upprepar behandlingen med två dagar i följd efter 7 dagar. (Ivomec har andra verksamma beståndsdelar än Sebacil och Switch och de är därför inte farliga att blanda.) Pasta fungerar lika bra som injektion. Eftersom det idag inte finns ett enda godkänt läkemedel mot Chorioptes equi har jag valt att redovisa privatpersoners tips som enligt dem gett goda resultat. Här följer några citat (som även finns att läsa på STS forum www.svenskatinker.se):

”Hej!

Här kommer min berättelse om hur jag lyckades få bort fotskabben på min häst, detta är nu drygt 2 år sedan.

Skibby King föddes våren 2000. Han blev smittad av sin mor. Han började visa symptom vintern 2000/2001 och då behandlade vi honom för första gången med Sebacil. Vi blandade till 2 l färdig lösning som vi hällde på benen och neråt 3 ggr med 14 dagars mellanrum. Han blev symptomfri men hösten 2001 började han klia igen. Då gjorde vi en behandling igen men denna gång annorlunda efter kontakt med en superbra vet:

*Sebacil 2,5 l färdig lösning till varje ben, påfört med genomdränt svamp, lyft på alla hårstrån, blaska på inifrån huden och ut om och om igen. Hela proceduren tog drygt 1 timme varje gång. Detta gjorde vi **6 gånger med 1 veckas intervall**. Han och de andra två hästarna fick inte vara i stallet på drygt 1 månad. De andra två hästarna behandlades inte. Detta gjordes som sagt hösten 2001 och han har fortfarande inte fått tillbaka skabben, han har heller inga krustor eller sår på benen/karlelederna. Han har hela tiden haft kvar sitt fina hovskägg och jag tvättar inte hovskägget i tid och otid även om han är lerig efter en dag i hagen. Vi desinficerade inte stallet. Däremot tog vi ut all strö och högtryckstvättade. Dessutom var det helt hästomt i drygt 1 månad efteråt. Borstar som använts till hästen med Fotskabb kastades, de andras borstar tvättades med hästschampo, varje häst har sina egna borstar. Täcknen hade vi inga åt honom då, ej heller några vojlockar el. dyl. (han var ju bara 1 år drygt)*

/Carina”

”Hej. Jag brukar tvätta/schamponera på angripna områden med Fungoralschampo, finns på apoteket, och då brukar krustorna släppa lätt med hjälp av en liten vanlig kam. ps du behöver bara en liten klutt schampo och enbart där skorvorna sitter, räkna dock med att få upprepa behandlingen åtskilliga gånger..och du glöm ej att hålla huden mjuk och smidig gärna med någon olja. lycka till /mia.”

Vissa hästägare talar också om att eukalyptusolja eller grönsåpa kan ha viss effekt. Dessa preparat behandlar dock bara symptomen och inte orsaken till skabben.

Efterbehandling, krustor i knäveck/mugg

Många hästägare som behandlat sina hästar mot Chorioptes rapporterar om att symptomen finns kvar framförallt runt frambenens knäveck. Det verkar som om skabbdjuret trivs bra just där. Någon teori om varför det föreligger på detta sätt finns inte. Även om hästarna blir skabbfria efter en behandling så har de ofta dragit på sig sekundärinfektioner och mugg. Huden kräver då ofta en lång tids efterbehandling med mjukgörande salvor samt tvätt med schampo. Risken när man smörjer med salvor och dyl. är att det kan fastna smuts, damm och bakterier i såren som i sin tur orsakar infektion. Det bästa är om man kan hålla hovskäggen så fria från lera och smuts som möjligt. Ett tips är att ta hjälp av en gammal dammsugare, sätta slangen på utblåset och på så sätt föna hästens hovskägg torra efter schamponering och dylikt. Alla sår ska behandlas. Bäst är att rådgöra med veterinär angående vilken salva eller medel som ska användas. Betnovat är en cortisonsalva till människor egentligen, inget medel som tar bort ohyran, men kan mycket väl användas till eftervård när man fått bort skabben om hästen fått problem med huden efter angreppet.

Foto till höger:

Baksida av knä där hästen kliat sig. Hovskägg och päls i detta angripna område blir tovtigt, samt om hårremmen på detta ställe är vit så antar den vid skabbangrepp ofta en gul till smutsgul ton.

Resultat, Sammanfattning och Diskussion

De flesta hästar, speciellt importer, med mycket hovskägg verkar vara drabbade av Chorioptes. De personer som jag har varit i kontakt med uppger att det går att få hästarna symptomfria ett tag men att skabben i de flesta fall återkommer inom ett år. Det viktiga när vi behandlar hästar mot skabb, oavsett preparat och metod, är noggrannheten. Alla hästar **måste** behandlas och saneringen av stall och utrustning är mycket viktigt. Läs alltid igenom bruksanvisningar och varningstexter på läkemedelsförpackningarna.

Idag finns inte ett enda godkänt läkemedel mot Chorioptes på häst. Det bedrivs inte heller någon forskning i ämnet. De preparat som används i Sverige och som artikeln belyser är Shwich pour on, Sebacil vet och Frontline samt även Ivomec (pasta) och ivermectin injicering.

Det finns en mängd uppsjö preparat som lär vara verksamma mot Chorioptes. Bl.a. finns en hel del "pour on" preparat och injektionslösningar av olika märken som används till nöt i Sverige, men faktum kvarstår - det finns inga som helst studier gjorda på huruvida preparaten är effektiva mot Chorioptes på häst, eller vilka effekterna och framför allt riskerna är. Inte ens Frontline är godkänt för att användas på häst, men det lär vara det säkraste och mildaste sättet att behandla på (både för häst och människa) och antagligen är det därför som SVA rekommenderat just detta preparat framför andra.

SVA räknar Chorioptes som en relativt ofarlig sjukdom. Den är inte ens anmälningspliktig. För att forskningen ska dras igång krävs så där en miljon kronor per år.

Jag hoppas att denna skrift kan få landets veterinärer och hästägare att få upp ögonen på Chorioptes och att detta bidrar till ökad kunskap och eventuellt fortsatt forskning. Denna skrift kommer att skickas till ett antal olika rasföreningar, veterinärsällskap och forskningsinstitutioner.

Författaren till denna skrift samt Svenska Tinkerhästsällskapet friskriver sig härmed från allt ansvar vid behandling av fotskabb på häst med några av dessa, i denna skrift beskrivna behandlingsmetoder.

Före behandling av fotskabb bör konsultation av legitimerad veterinär kunnig på detta område ske.

Copyright: Svenska Tinkerhästsällskapet.
All kopiering av denna skrift i sin helhet eller delar är EJ
tillåten utan tillstånd av STS.